

ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՆՈՐԱՄՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ (ԻՆՈՎԱՅԻԱ)
SCIENCE AND INNOVATIONS
НАУКА И ИННОВАЦИИ

Գիտական կազմակերպությունները, անկախ դրանց ճյուղային պատկանելիությունից, կատարում են գիտական հետազոտություններ, ներառելով հիմնարար կիրառական հետազոտություններ և մշակումներ գիտության բոլոր ճյուղերում, ինչպես նաև գիտատեխնիկական ծառայություններ:

Գիտական հետազոտություններ և մշակումներ կատարող գիտական կազմակերպությունները ներառում են գիտահետազոտական ինստիտուտները, շինարարական նախագծային և նախագծա-հետախուզական կազմակերպությունները, դեպի դուրս արտադրանք բաց չթողնող փորձարարական գործարանները, բարձրագույն ուսումնական հաստատությունները, գիտահետազոտական, նախագծա-ճարտարագիտական և տեխնոլոգիական աշխատանքներ կատարող արդյունաբերական կազմակերպությունների գիտատեխնիկական ստորաբաժանումները, ինչպես նաև հաշվետու տարում իրենց կազմում հետազոտություններ և մշակումներ կատարող ստորաբաժանումներ ունեցող այլ կազմակերպությունները:

Գիտահետազոտական, նախագծա-ճարտարագիտական և տեխնոլոգիական աշխատանքներ կատարող մասնագետների թվաքանակում ներառված են գիտատեխնիկական աշխատանքների կատարմանն անմիջականորեն մասնակցած բարձրագույն և միջին մասնագիտական կրթությամբ (ներառյալ ասպիրանտները) մասնագետները, ինչպես նաև գիտատեխնիկական աշխատանքներ կատարող գիտական կազմակերպությունների և ստորաբաժանումների ղեկավարները:

Research institutions regardless of their branch identity are engaged in research activities including fundamental and applied researches and developments in all branches of science, and also in rendering scientific and technical services.

Research institutions and enterprises engaged in research activities include research institutes, design and prospecting organisations, pilot production plants not serving any outside entities, higher education establishments, scientific and technical units of industrial enterprises engaged in research, design and technological work, and also other organisations reporting R&D activities in the period covered by their reports.

Specialists engaged in research and design and technological works cover specialists with higher and secondary specialized education (including post-graduates) who are directly involved in performing research and technical works, and also heads of research institutions and subdivisions involved in research activities.

Научные организации, независимо от их отраслевой принадлежности, выполняют научные исследования, включающие фундаментальные, прикладные исследования и разработки во всех отраслях науки, а также научно-технические услуги.

Научные организации, выполняющие научные исследования и разработки, включают научно-исследовательские институты, проектные и проектно-исследовательские организации строительства, опытные заводы, не выпускающие продукцию на сторону, высшие учебные заведения, научно-технические подразделения на промышленных организациях, выполняющие научно-исследовательские, проектно-конструкторские и технологические работы, а также другие организации, имеющие в своем составе подразделения, выполнявшие в отчетном году исследования и разработки.

В численность специалистов, выполнявших научно-исследовательские, проектно-конструкторские и технологические работы, включены специалисты с высшим и средним специальным образованием (включая аспирантов), непосредственно участвовавшие в выполнении научно-технических работ, а также руководители научных организаций и подразделений, выполнявшие научно-технические работы.

Գիտահետազոտական, նախագծա-
 ճարտարագիտական և տեխնոլոգիական
 աշխատանքներ կատարող մաս-
 նագետների թվաքանակում չեն ներառվում
 տնտեսագիտական և ֆինանսական
 ստորաբաժանումների, նյութատեխնի-
 կական ապահովման ստորաբաժա-
 նումների, գիտատեխնիկական տեղե-
 կատվության մարմինների, գիտական,
 գիտատեխնիկական և այլ մասնագի-
 տական գրադարանների, արտոնագրային
 ծառայությունների մասնագետները և
 ղեկավարները, բարձրագույն և միջին
 մասնագիտական կրթություն չունեցող
 լաբորանտները, հաշվապահության,
 կադրային ծառայության աշխատողները,
 մեքենագրուհիները և այլն:

**Բարձրագույն ուսումնական հաստա-
 տությունների գիտամանկավարժական
 աշխատողներ են համարվում**
 մանկավարժական գործունեության հետ
 համատեղ գիտահետազոտական ստորա-
 բաժանումներում կամ ԲՈՒՀ-երի
 ամբիոններում գիտատեխնիկական
 աշխատանքներ կատարող մասնա-
 գետները:

*Excluded are managers and other
 accounting and planning staff, financial
 and material supply functionaries, and
 also personnel engaged in supplying
 scientific and technical information, those
 serving scientific and technical, and other
 special libraries, workers of patent units,
 laboratory workers without higher or
 secondary specialized education, typists,
 clerical workers, etc.*

**Scientific-pedagogical workers of
 higher educational establishments,
 workers engaged in educational activity
 combine this with performing research
 and technical works in research
 subdivisions or at faculties of higher
 education establishments.**

*В численность специалистов, выполняв-
 ших научно-исследовательские, проектно-
 конструкторские и технологические работы,
 не включены руководители и специалисты
 плановоэкономических и финансовых
 подразделений, подразделений материально-
 технического обеспечения, органов научно-
 технической информации, научной, научно-
 технической и других специальных биб-
 лиотек, патентных служб, лаборанты, не
 имеющие высшего и среднего специального
 образования, работники бухгалтерии,
 кадровых служб, машинистки и др.*

**Научно-педагогические работники
 высших учебных заведений - работ-
 ники, выполняющие наряду с педагоги-
 ческой деятельностью научно-техни-
 ческие работы в научно-исследовател-
 ских подразделениях, либо на кафедрах
 ВУЗ-ов.**

96. ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ՄՇԱԿՈՒՄՆԵՐԻ ՎՐԱ ԿԱՏԱՐՎԱԾ ՆԵՐՔԻՆ ԾԱԽՍԵՐ¹
DOMESTIC COSTS FOR RESEARCH AND DEVELOPMENT¹
ВНУТРЕННИЕ ЗАТРАТЫ НА ИССЛЕДОВАНИЯ И РАЗРАБОТКИ¹

	2001	2002	2003	2004	2005	
Ներքին ծախսեր, ընդամենը մլն. դրամ <i>Domestic costs, total mln. drams</i>	3290.9	3440.9	3894.5	4045.1	4814.4	<i>Внутренние затраты, всего млн. драмов</i>
որից <i>of which:</i>						<i>из них:</i>
բյուջետային միջոցների հաշվին <i>at the expense of budgetary funds</i>	1797.0	1900.3	1896.3	2096.6	2593.2	<i>за счет бюджетных средств</i>

¹ Ըստ վիճակագրական հաշվետվությունների տվյալների:
According to the data of the statistical reporting data.
По данным статистических отчетностей

**97. ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ՄՇԱԿՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐՈՂ
ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԹԻՎԸ**
NUMBER OF ORGANIZATIONS ENGAGED IN RESEARCH AND DEVELOPMENT
ЧИСЛО ОРГАНИЗАЦИЙ, ВЫПОЛНЯВШИХ ИССЛЕДОВАНИЯ И РАЗРАБОТКИ

	2001	2002	2003	2004	2005	
Գիտական կազմակերպություններ, ընդամենը <i>Scientific organizations, total</i>	91	96	99	93	102	<i>Научные организации - всего</i>

**98. ԳԻՏԱԿԱՆ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ՄՇԱԿՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐՈՂ
ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՇԽԱՏՈՂՆԵՐԻ ԹՎԱՔԱՆԱԿԸ**
**NUMBER OF EMPLOYEES OF ORGANIZATIONS ENGAGED IN SCIENTIFIC RESEARCHES
AND DEVELOPMENTS**
**ЧИСЛЕННОСТЬ РАБОТНИКОВ ОРГАНИЗАЦИЙ, ВЫПОЛНЯЮЩИХ НАУЧНЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ
И РАЗРАБОТКИ**

(մարդ) (человек)

Ընդամենը <i>Total</i> <i>Всего</i>	այդ թվում - of which - в том числе			այլ <i>other</i> <i>прочие</i>	
	հետազոտողներ և տեխնիկներ <i>researchers and techni- cians</i> <i>исследователи и тех- ники</i>	օժանդակ անձնակազմ <i>support personnel</i> <i>вспомогательный пер- сонал</i>			
2001	6965	5502	758	705	2001
2002	6737	5378	890	469	2002
2003	6277	4980	783	514	2003
2004	6685	5211	689	785	2004
2005	6892	5401	700	791	2005

	Ընդամենը Total Всего	այդ թվում - of which - в том числе			
		հետազոտողներ և տեխնիկներ researchers and techni- cians исследователи и тех- ники	օժանդակ անձնակազմ support personnel вспомогательный пер- сонал	այլ other прочие	
նրանցից ունեն գիտա- կան աստիճան՝ of whom those having academic degrees of:					из них имеют ученую степень:
գիտությունների դոկտորի doctor of science					доктора наук
2001	449	449	-	-	2001
2002	476	476	-	-	2002
2003	496	496	-	-	2003
2004	487	487	-	-	2004
2005	542	542	-	-	2005
գիտությունների թեկնածուի candidate of science					кандидата наук
2001	1670	1670	-	-	2001
2002	1758	1758	-	-	2002
2003	1698	1698	-	-	2003
2004	1811	1811	-	-	2004
2005	2029	2029	-	-	2005

99. ԱՍՊԻՐԱՆՏՆԵՐԻ ԹՎԱԲԱՆԱԿԸ, ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄԸ
ENROLMENT, ADMISSION AND GRADUATION OF POST-GRADUATES
ЧИСЛЕННОСТЬ, ПРИЕМ И ВЫПУСК АСПИРАНТОВ

(մարդ) (человек)
(persons)

	2001	2002	2003	2004	2005	
Ասպիրանտների թվաքանակը (տարեվերջին), ընդամենը Total number of post-graduates (end of year)	1327	1292	1377	1490	1528	Численность аспирантов (на конец года) - всего
այդ թվում՝ սովորող of which: those studied in						в том числе: обучающихся
գիտական հաստատություններում scientific institutions	593	417	439	512	537	в научных учреждениях
նրանցից՝ արտադրությունից կտրված with: giving up work	341	215	233	264	300	из них: с отрывом от производства
բարձրագույն ուսումնական հաստա- տություններում higher educational establishments	734	875	938	978	991	в высших учебных заведениях

	2001	2002	2003	2004	2005	
նրանցից՝ արտադրությունից կտրված <i>with: giving up work</i>	419	482	530	504	493	из них: с отрывом от производства
Ասպիրանտների ընդունելությունը, ընդամենը <i>Admission of post-graduates, total</i>	488	390	475	488	476	Прием аспирантов - всего
գիտական հաստատություններ <i>scientific institutions</i>	211	127	153	176	175	в научные учреждения
նրանցից՝ արտադրությունից կտրված <i>with: giving up work</i>	119	76	97	107	107	из них: с отрывом от производства
բարձրագույն ուսումնական հաստատություններ <i>higher educational establishments</i>	277	263	322	312	301	в высшие учебные заведения
նրանցից՝ արտադրությունից կտրված <i>with: giving up work</i>	161	149	227	161	146	из них: с отрывом от производства
Ասպիրանտների պատրաստումը, ընդամենը <i>Total number of post-graduates completed their education</i>	276	344	331	335	382	Выпуск аспирантов - всего
գիտական հաստատություններում <i>scientific institutions</i>	129	113	101	101	136	научными учреждениями
նրանցից՝ արտադրությունից կտրված <i>with: giving up work</i>	90	71	59	67	69	из них: с отрывом от производства
բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում <i>higher educational establishments</i>	147	231	230	234	246	высшими учебными заведениями
նրանցից՝ արտադրությունից կտրված <i>with: giving up work</i>	95	157	159	158	134	из них: с отрывом от производства
Ընդհանուր ավարտածներից պաշտպանել են թեկնածուական ատենախոսություն, ընդամենը <i>From total number of post-graduates with advanced education completed those having academic degree</i>	113	121	118	153	143	Из общего выпуска защитили диссертацию - всего
գիտական հաստատություններում <i>scientific institutions</i>	45	37	33	50	49	в научных учреждениях
նրանցից՝ սովորել են արտադրությունից կտրված <i>with: giving up work</i>	38	33	27	45	44	из них: обучавшихся с отрывом от производства
բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում <i>higher educational establishments</i>	68	84	85	103	94	в высших учебных заведениях
նրանցից՝ սովորել են արտադրությունից կտրված <i>with: giving up work</i>	50	74	77	99	83	из них: обучавшихся с отрывом от производства

100. ԱՍՊԻՐԱՆՏՆԵՐԻ ԹՎԱՔԱՆԱԿԸ ԵՎ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄՆ ԸՍՏ ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՃՅՈՒՂԵՐԻ
ENROLMENT, ADMISSION AND GRADUATION OF POST-GRADUATES BY SCIENCE FIELDS
ЧИСЛЕННОСТЬ И ВЫПУСК АСПИРАНТОВ ПО ОТРАСЛЯМ НАУКИ

(մարդ)
 (persons)

(человек)

	2001	2002	2003	2004	2005	
	Ասպիրանտների թվաքանակը					
	Number of post-graduates					
	Численность аспирантов					
Ընդամենը	1327	1292	1377	1490	1528	Всего
<i>Total</i>						
նրանցից ըստ գիտության ճյուղերի՝ <i>of which by science fields:</i>						<i>из них по отраслям наук:</i>
ֆիզիկամաթեմատիկական <i>physics and mathematics</i>	95	101	120	133	129	<i>физико-математических</i>
քիմիական <i>chemistry</i>	27	30	27	30	36	<i>химических</i>
կենսաբանական <i>biology</i>	83	75	74	73	61	<i>биологических</i>
երկրաբանահանքաբանական <i>geology and mineralogy</i>	26	48	46	54	39	<i>геолого-минералогических</i>
տեխնիկական <i>engineering</i>	230	239	260	253	254	<i>технических</i>
գյուղատնտեսական <i>agriculture</i>	39	40	32	40	44	<i>сельскохозяйственных</i>
պատմական <i>history</i>	59	55	61	73	64	<i>исторических</i>
տնտեսագիտական <i>economics</i>	297	255	281	354	413	<i>экономических</i>
փիլիսոփայական <i>philosophy</i>	8	12	16	12	16	<i>философских</i>
բանասիրական <i>philology</i>	113	112	124	127	128	<i>филологических</i>
աշխարհագրական <i>geography</i>	10	6	-	1	1	<i>географических</i>
իրավաբանական <i>law</i>	47	48	63	80	75	<i>юридических</i>
մանկավարժական <i>pedagogics</i>	25	37	36	40	34	<i>педагогических</i>
բժշկական <i>medicine</i>	95	73	77	78	85	<i>медицинских</i>
դեղագործական <i>pharmacy</i>	3	3	2	3	3	<i>фармацевтических</i>
անասնաբուժական <i>veterinary</i>	45	45	16	20	19	<i>ветеринарных</i>
արվեստագիտական <i>art</i>	53	44	64	39	41	<i>искусствоведения</i>
ճարտարապետական <i>architecture</i>	37	32	35	29	28	<i>архитектуры</i>

	2001	2002	2003	2004	2005	
հոգեբանության <i>psychology</i>	19	22	24	24	20	психологических
սոցիոլոգիական <i>sociology</i>	11	6	12	18	23	социологических
քաղաքական <i>political science</i>	5	9	7	9	15	политических

Ասպիրանտներն ավարտել են տարվա ընթացքում
Post-graduate graduates per year

Выпуск аспирантов за год

Ընդամենը Total	276	344	331	335	382	Всего
նրանցից ըստ գիտության ճյուղերի՝ <i>of which by science fields:</i>						<i>из них по отраслям наук:</i>
ֆիզիկամաթեմատիկական <i>physics and mathematics</i>	33	36	20	30	45	физико-математических
քիմիական <i>chemistry</i>	4	6	9	7	10	химических
կենսաբանական <i>biology</i>	10	20	19	18	19	биологических
երկրաբանահանքաբանական <i>geology and mineralogy</i>	3	5	8	12	14	геолого-минералогических
տեխնիկական <i>engineering</i>	42	54	73	63	67	технических
գյուղատնտեսական <i>agriculture</i>	12	9	9	4	6	сельскохозяйственных
պատմական <i>history</i>	14	26	13	13	21	исторических
տնտեսագիտական <i>economics</i>	59	63	62	75	82	экономических
փիլիսոփայական <i>philosophy</i>	3	1	1	6	2	философских
բանասիրական <i>philology</i>	20	28	26	27	36	филологических
աշխարհագրական <i>geography</i>	3	1	-	-	1	географических
իրավաբանական <i>law</i>	8	19	10	9	21	юридических
մանկավարժական <i>pedagogics</i>	11	5	6	10	10	педагогических
բժշկական <i>medicine</i>	15	27	25	22	14	медицинских
դեղագործական <i>pharmacy</i>	-	-	1	3	-	фармацевтических
անասնաբուժական <i>veterinary</i>	5	7	21	2	5	ветеринарных

Շարունակություն
Continued
Продолжение

	2001	2002	2003	2004	2005	
արվեստագիտական <i>art</i>	11	21	12	12	10	<i>искусствоведения</i>
ճարտարապետական <i>architecture</i>	11	9	11	11	8	<i>архитектуры</i>
հոգեբանության <i>psychology</i>	2	3	3	8	6	<i>психологических</i>
սոցիոլոգիական <i>sociology</i>	7	4	1	1	2	<i>социологических</i>
քաղաքական <i>political science</i>	3	-	1	2	3	<i>политических</i>

101. ԳԻՏԱՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ԾԱՎԱԼԸ
VOLUME OF SCIENTIFIC-AND-TECHNOLOGICAL WORKS
ОБЪЕМ НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКИХ РАБОТ

(մլն. դրամ)
(mln drams)

(млн. драмов)

	Ընդամենը <i>Total</i> <i>Всего</i>				այդ թվում՝ կատարել են սեփական ուժերով <i>of which including with</i> <i>own powers</i> <i>в том числе выполнили</i> <i>собственными силами</i>				
	2002	2003	2004	2005	2002	2003	2004	2005	
Գիտատեխնիկական աշխատանքների ծավալը <i>Volume of scientific-and-technological works</i>	4254.0	4968.0	4917.6	5858.4	4212.2	4914.6	4838.4	5657.5	<i>Объем научно-технических работ</i>
հետազոտություններ և մշակումներ <i>research and development</i>	4067.0	4467.4	4520.2	5305.3	4027.6	4434.5	4453.1	5124.2	<i>исследования и разработки</i>
գիտատեխնիկական ծառայություններ <i>scientific-and-technological services</i>	187.0	500.6	397.4	553.1	184.6	480.1	385.3	533.3	<i>научно-технические услуги</i>

102. ԳԻՏԱՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ԿԱՏԱՐՈՒՄԸ
PERFORMANCE OF SCIENTIFIC-AND-TECHNOLOGICAL WORKS
ВЫПОЛНЕНИЕ НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКИХ РАБОТ

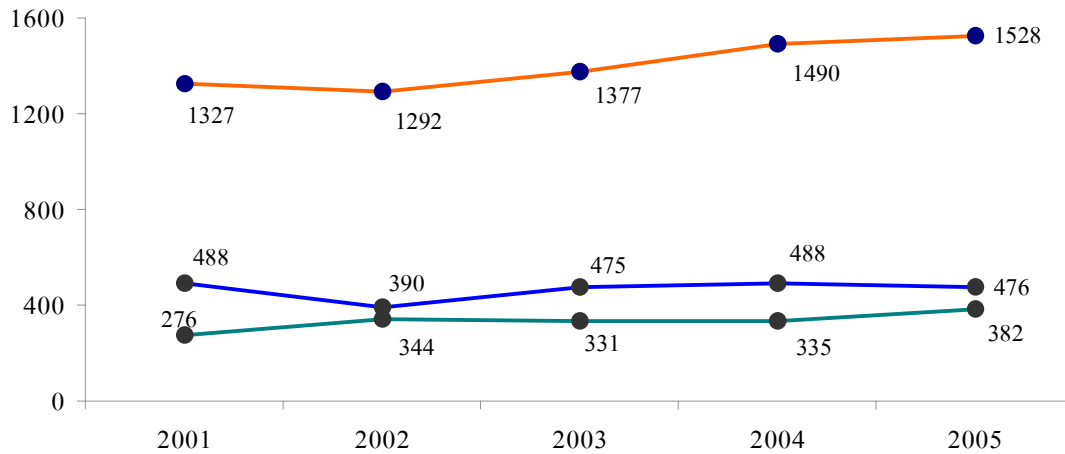
(մլն. դրամ)
(mln drams)

(млн. драмов)

	Ըստ աշխատանքների արժեքի <i>At cost of work</i> <i>По стоимости работ</i>					Ըստ ինքնարժեքի <i>At cost price</i> <i>По себестоимости</i>					
	2001	2002	2003	2004	2005	2001	2002	2003	2004	2005	
Ավարտված և պատվիրատուի կողմից ընդունված աշխատանքների փաստացի ծավալը <i>Actual volume of completed work and work accepted by customer</i>	3096.1	3089.4	4358.5	4011.6	4469.0	3022.6	2952.3	4317.2	3934.9	4248.9	Фактический объем законченных и приняты заказчиком работ
Տարեկազմից կատարված աշխատանքների ծավալը <i>Volume of works performed from the beginning of year</i>	3150.9	4478.2	5242.8	5067.4	6061.8	2999.3	4306.5	5195.4	4974.5	5811.8	Объем работ, выполненных с начала года
այդ թվում՝ գիտատեխնիկական աշխատանքների ծավալը (արտադրանքը) <i>of which: volume of scientific and technological works (production)</i>	3077.5	4254.0	4968.0	4917.6	5858.4	2937.2	4083.1	4952.7	4832.9	5618.3	в том числе: объем научно-технических работ (продукция)
որանից՝ <i>including:</i>											из них:
գիտահետազոտական աշխատանքներ <i>research works</i>	1621.2	2937.8	3419.6	3472.1	4161.6	1568.3	2855.1	3443.9	3445.2	4133.6	научно-исследовательские работы
այդ թվում՝ հիմնարար <i>of which: fundamental research</i>	283.8	1178.3	1444.5	1041.5	1034.1	277.3	1130.7	1443.3	1025.1	1036.6	в том числе: фундаментальные
նախագծագրաճարտարագիտական և տեխնոլոգիական աշխատանքներ <i>desigengineering and technological works</i>	932.2	720.1	834.4	802.2	562.6	877.5	700.0	813.9	782.5	513.8	проектно-конструкторские и технологические работы
արտադրանքի փորձնական օրինակների (խմբաքանակի) պատրաստում <i>preparation of experimental samples (lots) of production</i>	230.6	193.4	106.7	177.9	257.9	190.9	181.7	102.0	159.4	217.1	изготовление опытных образцов (партий) изделий (продукции)
նախագծագրական աշխատանքներ շինարարության համար <i>design work for construction</i>	153.9	215.7	106.7	68.0	323.2	163.0	206.4	112.4	38.6	222.2	проектные работы для строительства
գիտատեխնիկական ծառայություններ <i>scientific-and-technological services</i>	139.6	187.0	500.6	397.4	553.1	137.5	139.9	480.5	407.2	531.6	научно-технические услуги

ԱՍՊԻՐԱՆՏՆԵՐԻ ԹՎԱՔԱՆԱԿԸ, ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄԸ (տարեվերջին)
ENROLMENT, ADMISSION AND GRADUATION OF POST-GRADUATES (end of year)
ЧИСЛЕННОСТЬ, ПРИЕМ И ВЫПУСК АСПИРАНТОВ (на конец года)

մարդ - *persons* - человек



- ասպիրանտների թվաքանակը, ընդամենը - *number of post-graduates, total-численность аспирантов, всего*
- ընդունվել են ասպիրանտներ - *admission of post-graduates - принято аспирантов*
- ավարտել են ասպիրանտներ - *number of postgraduates completed their education-выпущено аспирантов*